

บรรณานุกรม

หนังสือ

จันทร์นิวัติ เกษมสันต์, ม.ร.ว. และบุญชอบ พงษ์พานิช, บรรณาธิการ.

กฏารเวชศาสตร์. เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2522.

นิพนธ์ สุขปรึดี. โสตทัศนศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2518

ประคอง กรวรรณสุต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

วันดี วราวิทย์, บรรณาธิการ. โรคโภชนาการ. 2 เล่ม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชาช่างจำกัด, 2520.

สุรีย์ จันทร์โมลี. สุขศึกษาในโรงพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: บริษัทคอมมาดโก, 2516.

บทความ

ควน ชาวหนู. "การสอนสุขศึกษาเพื่อสุขภาพ." วารสารสุขศึกษา 1 (เมษายน - มิถุนายน 2521): 33 - 36.

ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ. "โรคท้องร่วง: ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของมารดา." รามาศิษย์ตีพิมพ์วารสาร 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2521): 160-166.

วันดี วราวิทย์ และคณะ. "การเลี้ยงทารกด้วยน้ำนมมารดา." รามาศิษย์ตีพิมพ์วารสาร 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2521): 153 - 159.

วลัย อินทร์ทรัพย์. "อินทรีย์จากการขาดอาหารในเด็ก." โภชนาสาร 9 (ตุลาคม- ธันวาคม 2518): 36 - 39.

วสันต์ ศิลปสุวรรณ. "ข้อควรคำนึงในการให้โภชนศึกษา." วารสารสุขภาพศึกษา 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2521): 15 - 18.

เอกสารอื่น ๆ

ไชแสง ชวศิริ. "การสร้างสไลด์-เทปโปรแกรมวิชาการพยาบาลเรื่อง การวัดความดันโลหิต สำหรับนักศึกษาพยาบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนก - พยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ประพิณ วัฒนกิจ. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง ความรู้การสำรวจตนเอง เรื่องโรคเบาหวานสำหรับประชาชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนก วิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

พวงทิพย์ ชัยพิบาลสกุลย์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชา พยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, คณะ. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์. "ชุดคำแนะนำ การเลี้ยงบุตรของท่าน." กรุงเทพมหานคร: ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, ม.ป.ป.

• "คำแนะนำให้อาหารเสริมแก่เด็กและทารก." กรุงเทพมหานคร. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี, ม.ป.ป.

สาธารณสุข, กระทรวง. อนามัยตั้งแต่เล็ก อนาคตเด็กแจ่มใส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักข่าวพาณิชย์, 2522.

สาธารณสุข, กระทรวง, โครงการวางแผนครอบครัว." คู่มือการศึกษา: (วิธีป้องกัน การตั้งครรภ์." กรุงเทพมหานคร: นิทรนราการพิมพ์, 2515..

สุนันท์ บัณฑาคม. "บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องการสอนแบบโปรแกรม." เอกสาร ประกอบการสอนวิชา Programmed Instruction กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

_____ . "บทเรียนแบบโปรแกรมสไลด์-เทป." เอกสารประกอบการสอนวิชา Programmed Instruction กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

สุนันทา เอกเวชวิท. "บทเรียนสำเร็จรูปชนิดสไลด์ประกอบเสียงเทปสำหรับชั้นประถม ปีที่ 6 เรื่องการขยายพันธุ์พืช." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชา - บรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

อนามัย, กรม. กองโภชนาการ. "คู่มือสอนแม่." กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนัก ชาวพาณิชย์, 2522.

_____ . กองอนามัยครอบครัว. "ความรู้เรื่องเด็ก." กรุงเทพมหานคร: สำนักข่าว พาณิชย์, 2521.

_____ . "คู่มือเลี้ยงเด็ก." กรุงเทพมหานคร: สำนักข่าวพาณิชย์, 2521.

Books

Anderson, Linnea, et al., Nutrition in Nursing. Philadelphia: J.B. Lippincott Comp., 1972.

Bedi, Yash Pal, Hygein and Public Health for Medical and Public Health Students. 8th ed. Delhi: Atma Ram & Son, 1966.

- Brown, Jame W., Lewis, Richard B. and Harcherood, Fred F. A.V. Instruction Media and Method. 3d ed. New York: McGraw Hill Book Co., 1969.
- Bugelski, B.R. The Psychology of Learning Applied to Teaching. 2d ed. Indianapolis: the Bobbs-Merrill Co., 1971.
- Cameron, Margaret and Hafvander, Yngue. Manual on Feeding Infant and Young Children. 2d ed. New York: United Nation, 1976.
- Dees, James and Hulse, Steward H. The Psychology of Learning. New York: McGraw - Hill Book Co., 1967.
- Fry, Edward B. Teaching Machines and Programmed Instruction. New York: McGraw - Hill Book Co., 1963.
- Garret, Henry E. Testing for Teacher. 2d ed. New York: American Book Company, 1965.
- Hass, Kenneth D. and Packer, Harry R. Preparation and Use of Audiovisual Aids. 3d ed. New Delhi: Printice Hall of India Ltd., 1964.
- Marshall, Jon Clark and Hales, Loyde Wesley. Classroom Test Construction. Massachusetts: Addison Wesley Publishing Co., 1971.
- Vaughan, Victor C. and McKay, R. James. Nelson Testbook of Pediatrics. 10th ed. Philadelphia: W.B. Saunders Comp., 1979.

Williams, Sue Rodwell. Essentials of Nutrition and Diet Therapy.
Saint Louis: The C.V. Mosby Comp., 1978.

Wilson, Eva D., et al. Principle of Nutrition. 2d. ed. New York:
John Wiley & Son Inc., 1965.

Articles

Al-lsi, Ismail J., Kanawatti, A.A. and McLoren, D.S. "Formal
Education of Mother and their Nutritional Behavior."
Journal of Nutrition Education 7 (January - March 1975):
22 - 24.

Annales Nestle' Editorial Committee. "Breast Feeding." Annales
Nestle'. Vol. 39. Switzerland: Nestle' Scientific Dept.,
1977.

Axelsson, Julein M. and DelCampo, Diana S. "Improving Teenagers'
Nutrition Knowledge through the Mass - Media." Journal
of Nutrition Education 10 (January - March 1978): 30 - 33.

Barrett, Ken. "Guideline to the Preparation of Slide - Tape
Programmed." Visual Education (June 1977): 21.

Beyrer, Mary K. "New aide for instruction." Journal of School
Health 44 (January 1974): 47 - 49; (June 1974): 347 -
349; (November 1974): 522 - 524.

- Cheek, D.B., et al. "Protein - Calorie malnutrition and the significant of cell mass relative to body length." The American Journal of Clinical Nutrition 30 (June 1977): 851 - 860.
- Clements, E.M.B. "Changes in mean status and weight of British in the past seventy year." British Medical Journal 2 (October 1953): 897 - 900.
- Hunt, Isabelle F., et al. "Effect of nutrition education on the nutrition status of low income pregnant women of Mexican decent." The American Journal of Clinical Nutrition 29 (June 1976): 675 - 684.
- Jenkins, Suzana, et al. "Evaluation of the Nutrition Film Series 'Mulligan Stew'." Journal of Nutrition Education 7 (January - March 1975): 17 - 19.
- Kanjnanithi, Phensri and Wray, Jo D. "Health Problem in Infant and Preschool Children in Marginal area of Bangkok." Unpublish Report Present at the Conference, Pediatric Society of Thailand. Bangkok: Ramathibodi Hospital, 1974.
- Kelly, Richard. "Comparison of the effect of Positive and Negative vicarious reinforcement.in an Operation Learning Task." Journal of Educational Psychology 57 (October 1966): 304 - 310.

- Louslahti, Pirkko. "Nutrition Infant Behavior and Maternal Characteristic: a pilot study in West Bengal, India." The American Journal of Clinical Nutrition 29 (March 1976): 305 - 319,
- Murry, Jeanne Brossart. "Use of Slide - Tape Programmed, to Increase Identification of Health Behavior." Dissertation Abstract International 37 (July 1974): 3707.
- Prema, K., Naidu, A. Nadamuni and Kumari, S. Neela. "Lactation and Fertility." The American Journal of Clinical Nutrition 32 (June 1979): 1298 - 1303.
- Ullrich, Hellen D. Editorial. "Review audiovisual." Journal of Nutrition Education 10 (January - March 1978): 44 - 46; (July - September 1978): 136 - 138.
- Vicary, Judith S. "Teaching Models Involving Affective Education." The Journal of School Health 46 (September 1976): 392 - 399.
- Viseshakul, Duangmanee, et al. "The Nutrition Status of Hill Tribes Children and their Lactation Mothers." Journal of the Medical Association of Thailand 61 (January 1978): 26 - 28.
- Wang, Mabel and Dwyer, Johanna T. "Reacting Chinese-American Children with Nutrition Education." Journal of Nutrition Education 7 (October - December 1975): 145 - 148.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

การคำนวณทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและระดับความยากของ
แบบทดสอบเกณฑ์ เมื่อเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยแล้ว
นำมาหาคูณภาพโกยใช้เทคนิคร้อยละ 33 มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ	Rh	R1	Di	Vi	ข้อ	Rh	R1	Di	Vi
1	5	0	.25	.5	26*	10	7	.85	.3
2*	10	7	.85	.3	27	10	7	.85	.3
33	10	9	.95	.1	28*	8	4	.60	.4
4*	7	4	.55	.3	29	10	10	1.0	0
5*	7	4	.55	.3	30	8	4	.60	.4
6	7	9	.80	-.2	31	10	6	.80	.4
7	9	8	.85	.1	32	9	2	.55	.7
8	9	8	.85	.1	33	9	4	.65	.5
9	10	8	.90	.2	34	9	5	.70	.4
10	7	7	.70	0	35	10	10	1.0	0
11	10	10	1.0	0	36	8	8	.80	0
12*	10	6	.80	.2	37*	10	4	.70	.6
13	10	10	1.0	0	38*	9	7	.80	.2
14*	9	5	.70	.4	39	7	8	.75	-.1
15	9	10	.95	-.1	40	10	9	.95	.1
16*	10	6	.80	.4	41	6	1	.35	.5
17*	10	7	.85	.3	42*	8	5	.65	.3
18	5	5	.50	0	43	4	2	.30	.2
19*	10	7	.85	.3	44*	7	5	.60	.2
20*	10	7	.85	.3	45	8	7	.75	.1
21	1	3	.20	-.2	46*	10	1	.55	.9
22*	9	7	.80	.2	47*	8	5	.65	.3
23*	9	4	.65	.5	48	9	4	.65	.5
24	6	8	.70	-.2	49	9	10	.95	-.1
25	10	9	.95	.1	50*	9	6	.75	.3

* ข้อสอบที่ได้รับการคัดเลือก

R_h =- จำนวนผู้ที่ทำข้อสอบถูกในกลุ่มสูง
 R_l = จำนวนผู้ที่ตอบข้อสอบถูกในกลุ่มต่ำ
 D_i = รัศบีความยาก
 V_i = ค่าอำนาจจำแนก

$$\text{หา } D_i = \frac{R_h + R_l}{N_h + N_l}$$

$$\text{หา } V_i = \frac{R_h - R_l}{N_h}$$

เลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และมีรัศบีความยากง่าย อยู่ระหว่าง .40 - .85 ไปใช้เป็นแบบทดสอบทั้งหมด 20 ข้อ

ตารางที่ 5 วิธีคำนวณหารัศบีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากคะแนนของแบบทดสอบ 20 ข้อ ซึ่งวิเคราะห์แล้ว (จากตารางที่ 4) และนำมาใช้เป็นแบบทดสอบที่แท้จริง

คะแนน	X	f	fX	fX ²
18 - 20	19	7	133	2527
15 - 17	16	13	208	3328
12 - 14	13	4	52	676
9 - 11	10	5	50	500
6 - 8	7	-	--	
3 - 5	4	1	4	16
		30	447	7047

วิธีคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

$$\begin{aligned} \text{มัธยเลขคณิต (M)} &= \frac{\sum fX}{N} \\ &= \frac{447}{20} \\ &= 14.9 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)} &= \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2} \\ \text{S.D.}^2 &= \frac{7047}{20} - (14.9)^2 \\ &= 234.9 - 222.01 \\ &= 12.89 \end{aligned}$$

การคำนวณหาความเที่ยงของแบบทดสอบ

$$\begin{aligned} r_{KR21} &= \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{M \left(1 - \frac{M}{K}\right)}{G^2} \right] \\ &= \frac{20}{20-1} \left[1 - \frac{14.9 \left(1 - \frac{14.9}{20}\right)}{12.89} \right] \\ &= \frac{20}{19} \left[1 - \frac{14.9 \times 0.26}{12.89} \right] \\ &= \frac{20}{19} [1 - 0.30] \\ &= \frac{20}{19} \times 0.70 \\ &= .73 \end{aligned}$$

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบ
ก่อนเรียน (I) และหลังเรียน (F) บทเรียน

คนที่	I	F	d	d ²	คนที่	I	F	d	d ²
1	11	13	2	4	21	14	15	1	1
2	15	16	1	1	22	15	19	4	16
3	13	11	-2	4	23	11	14	3	9
4	14	18	4	16	24	17	16	-1	1
5	12	13	1	1	25	15	13	-2	4
6	11	14	3	9	26	14	17	3	9
7	9	11	2	4	27	12	15	3	9
8	14	12	-2	4	28	12	19	7	49
9	13	18	5	25	29	17	18	1	1
10	15	17	2	4	30	13	19	6	36
11	13	12	-1	1	31	14	16	2	4
12	16	17	1	1	32	14	14	0	0
13	16	18	2	4	33	15	20	5	25
14	16	18	2	4	34	16	18	2	4
15	11	14	3	9	35	13	16	3	9
16	14	18	4	16	36	12	16	4	16
17	13	17	4	16	37	15	15	0	0
18	12	18	6	36	38	18	19	1	1
19	16	14	-2	4	39	16	19	3	9
20	17	18	1	1	40	15	16	1	1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

คนที่	I	F	d	d ²	คนที่	I	F	d	d ²
41	14	13	-1	1	61	15	16	1	1
42	12	16	4	16	62	19	18	-1	1
43	10	14	4	16	63	14	15	1	1
44	16	20	4	16	64	14	19	5	25
45	14	19	5	25	65	16	19	3	9
46	17	18	1	1	66	13	16	3	9
47	14	15	1	1	67	9	16	7	49
48	16	16	0	0	68	15	18	3	9
49	15	16	1	1	69	14	13	-1	1
50	14	17	3	9	70	18	20	2	4
51	16	14	-2	4	71	12	17	5	25
52	15	16	1	1	72	17	20	3	9
53	14	13	-1	1	73	17	20	3	9
54	16	18	2	4	74	16	19	3	9
55	17	19	2	4	75	15	18	3	9
56	8	10	2	4	76	17	20	3	9
57	17	16	-1	1	77	16	20	4	16
58	14	14	0	0	78	15	18	3	9
59	17	16	-1	1	79	15	13	-2	4
60	15	16	1	1	80	10	12	2	4
					รวม	1147	1304	157	687

I = คะแนนทดสอบก่อนเรียนบทเรียน

F = คะแนนทดสอบหลังเรียนบทเรียน

d = ผลต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน

N = 80

การหาค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ขอค่าคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน สไลด์ - เทปโปรแกรม

โดยการนำข้อมูลที่แสดงไว้ในตารางที่ 6 มาคำนวณตามสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}}$$

เมื่อ $\bar{d}$ = มัชฌิมเลขคณิตของผลต่าง

$s_{\bar{d}}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง

หาค่า $\bar{d}$ จากสูตร

$$s_{\bar{d}} = \frac{s.d.d}{\sqrt{N-1}}$$

$$\text{เมื่อ } s.d.d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{487}{80} - \left(\frac{157}{80}\right)^2}$$

$$= \sqrt{8.58 - 3.84}$$

$$= \sqrt{4.74}$$

$$= 2.177$$

$$\begin{aligned} \therefore \sigma_d &= \frac{2.177}{\sqrt{80-1}} \\ &= \frac{2.177}{8.888} \\ &= .24 \end{aligned}$$

หาค่า $\bar{d}$ จากสูตร

$$\begin{aligned} \bar{d} &= \frac{\sum d}{N} \\ &= \frac{157}{80} \\ &= 1.96 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \therefore t &= \frac{1.96}{.24} \\ &= 8.16 \end{aligned}$$

วิธีวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน สไลด์ - เทปโปรแกรม ตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75

ร้อยละ 75 ตัวแรก

คำนวณหาค่าร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนทำได้ถูกต้อง

คะแนนแบบฝึกหัดรวมของผู้เรียนทั้งหมด 80 คน = 486 คะแนน

ฉะนั้นค่าเฉลี่ยของผู้เรียน 1 คน = $\frac{486}{80}$ คะแนน

= 6.07 คะแนน

คิดเป็นร้อยละได้

= $\frac{6.07}{8} \times 100$

= 75.93

คำนวณหาค่าร้อยละของแบบฝึกหัดภายในบทเรียนแต่ละข้อที่ผู้เรียนตอบถูก

ตัวอย่าง เช่น แบบฝึกหัดข้อที่ 1 มีผู้เรียนตอบถูกต้อง 80 คน ใน 80 คน
จะนับคิดเป็นร้อยละ 100

ร้อยละ 75 ตัวอย่าง

คำนวณหาค่าร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

คะแนนแบบทดสอบของผู้เรียนทั้งหมด 80 คน = 1304 คะแนน

ฉะนั้นค่าเฉลี่ยของผู้เรียน 1 คน = $\frac{1304}{80}$ คะแนน

= 16.30 คะแนน

คิดเป็นร้อยละ = $\frac{16.30}{20} \times 100$

= 81.50

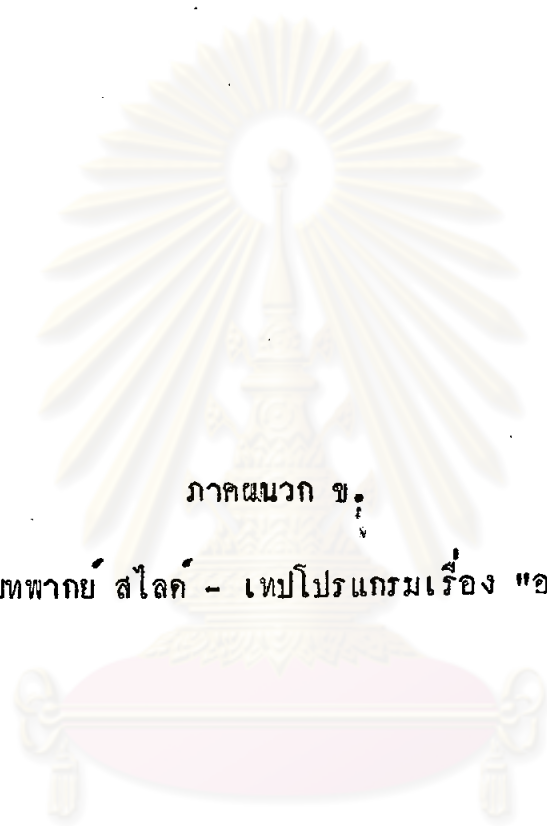
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (V_1) และระดับความ
ยากง่าย (D_1) ของแบบฝึกหัดภายในบทเรียน โดยให้
เทคนิคร้อยละ 33

ข้อ	Rh	R1	D1	V1
1	26	26	0	1
2	6	0	.23	.11
3	25	17	.30	.80
4	26	21	.19	.90
5	26	15	.42	.78
6	26	12	.53	.73
7	25	16	.34	.78
8	26	21	.19	.90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

บทถ่ายทำและบทพากย์ สไลด์ - เทปโปรแกรมเรื่อง "อาหารของทารก"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทกวี และบทพากย์สไลด์-เทปโปรแกรม
สำหรับประชาชนเรื่อง "อาหารของทารก"

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
1	M.S.	ดอกไม้	ดนตรีทั้งชิ้น 8 วินาที เบาลง แล้วคลอคำบรรยาย	
2	Cap.	บทเรียน สไลด์- เทปโปรแกรม เรื่อง "อาหารของทารก"	เรากำลังจะคุยกันเรื่องอาหาร ของทารกนะคะ	
3	M.S.	คนสองคนกำลัง รับประทานอาหาร	คนทุกคนเกิดมาแล้วต้องกิน อาหาร เราอาจจะหาคะไร ๆ ได้หลายอย่าง แต่หาคอาหารไม่ ได้เลย	
4	M.S.	คนกำลังชักผ้า	ทุก ๆ วันคนต้องออกกำลัง ต้อง ใช้หัวใจ ร่างกายต้องเติบโต	
5	M.S.	คนกำลังใช้หัวใจ	และอวัยวะต่าง ๆ ต้องทำตาม หน้าที่ของมัน พลังเหล่านี้ได้มาจาก อาหารทั้งสิ้น	
6	M.S.	เด็กหาคอาหาร	มีไม่น้อยที่ต้องเจ็บป่วยพิการ เนื่องจากหาคอาหารหรือกินอาหาร ไม่ถูกส่วน/ดนตรี เบาลงแล้วหยุด	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
7	M.S.	คนกำลังรับประทาน อาหาร	เอาตะกั่ว ลองตอบคำถามข้อที่ 1 ดูซิคะ คำถามมีอยู่ว่า อาหาร ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต มี กำลังทำงาน และทำให้อวัยวะ ต่างๆทำงานได้ตามปกติ ถูกหรือผิด ← 10 วินาที → คุณตอบว่าถูกใช้ไหมคะ เก่ง มากคะ	แบบฝึกหัด ข้อที่ 1
8	Cap.	อาหาร ช่วยให้ ร่างกายเจริญเติบโต มีกำลังทำงาน และอวัยวะต่าง ๆ ทำงานได้ตามปกติ	อาหารช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต มีกำลังทำงานและอวัยวะต่าง ๆ ทำงานได้ตามปกติ ต่อไปจะเป็น เรื่องอาหารหมูต่าง ๆ	
9	ศ.บ.	ดอกไม้	ดนตรีดังขึ้น 12 วินาที เบาลง แล้วหยุด	
10	Cap.	อาหารหลัก 5 หมู่	อาหารที่คนเรากินอยู่ทุกวันนี้ พอ จะแบ่งออกเป็นหมวดหมู่อะไร ๆ ได้ 5 หมู่อะไรกัน	
11	M.S.	เด็กกำลังวัดส่วนสูง กับยี่ราฟ	อาหารหมูที่ช่วยให้ร่างกายเจริญ เติบโต ได้แก่	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
12	M.S.	อาหารหมูโปรตีนชั้น ตัวอักษร "1 โปรตีน"	เนื้อสัตว์ต่าง ๆ นม ไข่ ถั่ว- เขียว และถั่วเหลือง ซึ่งมีชื่อเรียก รวมกันว่าอาหารหมูโปรตีน	
13	M.S.	อาหารหมูคาร์โบ - ไฮเดรตชั้นตัวอักษร "2 คาร์โบไฮเดรต"	อาหารหมูที่ 2 มีชื่อเรียกยาก ๆ ว่า "คาร์โบไฮเดรต ไค้แก๊พวัก แม็งต่าง ๆ เช่น ข้าว เผือก มัน และรวมพวกน้ำตาลไว้ด้วย	
14	M.S.	คนกำลังรีดนม	ข้าว เผือก มัน และน้ำตาล เหล่านี้ช่วยให้ร่างกายมีแรงทำงาน และไม่อ่อนเพลีย	
15	M.S.	จานข้าวสวย	ทบทวนความเข้าใจกันหน่นขณะคะ คำถามข้อที่ 2 มีอยู่ว่า ข้าวมีคุณ - สมบัติช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต ถูกหรือผิด ← 10 วินาที → คำตอบก็คือ ผิด	
16	Cap.	ข้าว ช่วยให้ร่างกาย มีกำลังทำงาน	เพราะข้าวเป็นอาหารประเภท แป้งจะช่วยให้ร่างกายมีกำลัง - ทำงาน	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
17	M.S.	ผักต่างๆซ้อนตัวอักษร "3 ผัก"	อาหารหมู่ที่ 3 ได้แก่ผักต่าง ๆ ทั้งผักใบเขียว พริกแดง แดงกวา น้ำเต้า พริกทอง มะเขือเทศ	
18	M.S.	ขบวนการวิตามินและมีภาพผักเคลื่อนไหวด้านหลัง	ผักเหล่านี้ให้วิตามิน และเกลือแร่ ช่วยในการสร้างกระดูก ฟัน และควบคุมให้ร่างกายทำงานได้ตามปกติ	
19	M.S.	ผลไม้ต่างๆซ้อนตัวอักษร "4 ผลไม้"	อาหารหมู่ที่ 4 ได้แก่ผลไม้ต่างๆ ผลไม้เป็นต้นตอของวิตามิน และเกลือแร่ เช่นเดียวกับผัก นอกจากนี้ผลไม้ที่มีรสหวาน ยังช่วยให้ร่างกายมีแรงทำงานเช่นเดียวกับอาหารประเภทแป้งและน้ำตาลอีกด้วย	
20	M.S.	อาหารหมู่ไขมันซ้อนตัวอักษร "5 ไขมัน"	อาหารหมู่สุดท้ายที่เห็นอยู่ในภาพก็คือไขมัน ทั้งไขมันจากพืชและไขมันจากสัตว์ จะช่วยให้คุณมีกำลังทำงานและให้ความร้อนแก่ร่างกายได้มากค่ะ ต่อไปนี้เป็นคำถามข้อที่ 3	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
21	M.S.	งานใช้มะพร้าว และ ด้วยใช้น้ำกะทิ	มะพร้าวมีประโยชน์ช่วยในการ ควบคุมให้ร่างกายทำงานได้ตาม ปกติ ถูกหรือผิด ———— 10 วินาที ———— คุณตอบว่าผิดอีกใช้ไหมคะ ใช้แล้วคะ	แบบฝึกหัด ข้อที่ 3
22	Cap.	มะพร้าว ช่วยให้ ร่างกายมีแรงทำงาน และให้ความอบอุ่น	เพราะว่ามะพร้าวเป็นไขมันพืช จะช่วยให้ร่างกายมีแรงทำงาน และให้ความอบอุ่น	
23	M.S.	ผักและผลไม้	ผักและผลไม้ชื่อกะ ที่ช่วยควบคุม ให้ร่างกายทำงานได้ตามปกติ นอก จากนี้ยังช่วยสร้างกระดูก และฟัน เพราะ เป็นต้นตอของวิตามิน	
24	M.S.	อาหารทั้ง 5 หมู่ รวมกัน	จะเห็นได้ว่าอาหารแต่ละหมู่มี ประโยชน์ที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้น เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโต มีแรง ทำงาน และอวัยวะต่างๆทำหน้าที่ ได้ตามปกติ คุณจะต้องรับประทานอาหาร อาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ เพราะ อาหารที่อยู่ต่างหมู่กันใช้แทนกัน ไม่ได้	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
25	C.U.	ดอกไม้	ดนตรีดังขึ้น 12 วินาที เบาลงแล้วหยุด	
26	M.S.	แม่และลูก 2 คน	ย้อนกลับไปคิดถึงลูกของคุณบ้าง นะคะ นับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 1 ปี ทางกรมแพทย์เรียกเด็กวันนี้ว่า "ทารก" ค่ะ	
27	M.S.	เด็กนอนคว่ำ	วัยทารกเป็นวัยที่ลูกของคุณมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก เคี้ยวคว่ำ เคี้ยวคืบ เผลอหน่อยเคี้ยวก็คลาน นั่งและยืน	
28	M.S.	เด็กนอนคว่ำยกศีรษะ	ปีหนึ่งน้ำหนักของคุณอาจไม่ขึ้นเลย แต่ลูกของคุณจะมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นตั้ง 3 เท่าตัวที่เคี้ยว นะคะ	
29	M.S.	เด็กกำลังคลาน	การเปลี่ยนแปลงนี้แสดงว่าสมองและร่างกายของเด็กวัยทารกเจริญเติบโตเร็วมาก ทารกจึงต้องการอาหารจำพวกเนื้อสัตว์ นม ไข่หรือถั่วเขียว, ถั่วเหลือง และไขมันมากกว่าอาหารหมูน ๆ	

กรอมที่	การดำเินทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/คนตรี	หมายเหตุ
30	M.S.	เด็กยืน	และเนื่องจากส่ำไส้ของเคื่ก็ยง อ่อน จึงคองกินแต่อาหารที่ย่อยง่าย และเหมาะสมเท่านั้น ซึ่งคุณจะได้ เรียนในคองต่อไป หลังจากที่คุณ ตอบคำถามข้อที่ 4 เรียบร้อยแล้ว	
31	M.S.	เด็ก	คำถามข้อที่ 4 ทารกคองการ อาหารประเภทเนื้อสัตว์ นม ไข่ และไขมันมากกว่าน้ำตาล กูกหรือ นิก ← 10 วินาที → คุณคองว่าถูกใช้ไหมคะ เก่ง จริง ๆ ค่ะ	
32	Cap.	ทารก คองการเนื้อ สัตว์ นมไข่และไขมัน	ทารกคองการอาหารประเภท เนื้อสัตว์ นม ไข่ และไขมัน	
33	C.U.	คองไม้	คนตรีคองขึ้น 12 วินาที เบาลง แล้วหยุด	

กรอบที่	การฉายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
34	M.S.	ทารกกำลังดูดนมแม่ (1)	อาหารที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กวัยทารกก็คือ "น้ำนมแม่" โดยเฉพาะน้ำนมที่ออกมาในระยะ 2-3 วันแรกจะมีสีเหลือง เรียกว่านม "น้ำเหลือง" นั้น มีประโยชน์มาก จึงไม่ควรบีบทิ้ง	
35	M.S.	ทารกที่สมบูรณ์	ทารกที่เลี้ยงด้วยน้ำนมแม่ แข็งแรงและไม่เจ็บป่วยบ่อยเท่ากับทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสมอื่น ๆ โดยเฉพาะโรคท้องเสีย เพราะน้ำนมแม่มีสารอาหารครบถ้วน และมีภูมิคุ้มกันโรคซึ่งน้ำนมชนิดอื่นไม่มี นอกจากนี้ ลูกของคุณจะไม่ค่อยมีปัญหาโรคภูมิแพ้ อีกด้วยนะคะ	
36	M.S.	แม่กำลังให้นมลูกคนเล็ก ลูกคนโตกำลังก้มดูรูปหน้าอกน้อง	ในทางจิตใจ เชื่อกันว่าลูกที่เลี้ยงด้วยน้ำนมแม่ จะรักและกตัญญูต่อแม่ เพราะแม่และครุมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด ข้อดีอีกประการหนึ่งก็คือ ช่วยให้มดลูกเข้าอู่เร็วและมีลูกห่างลง เพราะร่างกายแม่จะปรับตัวไม่ทำให้ลูกเป็นการคุมกำเนิดโดยธรรมชาติด้วยคะ	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
37	M.S.	แม่กำลังทำความ สะอาดหัวนม	การ เลี้ยงทารกด้วยน้ำนมแม่ สะดวก สะอาดและปลอดภัยเพราะ น้ำนมแม่ไม่ท้องขง เพียงแต่แม่ต้อง ดูแลทำความสะอาดเต้านมทุกครั้งทั้ง อาบน้ำ และล้างหรือเช็ดหัวนมให้ สะอาดทุกครั้งก่อนให้ลูกดูดนมเพื่อ ป้องกันเชื้อโรคที่อาจมี ถ้าหัวนม สกปรก	
38	M.S.	หญิงมีครรภ์กำลังดึง หัวนมข้างๆมีขบวนการ มะกอก	การเตรียมหัวนมไว้ตั้งแต่คุณตั้ง ครรภ์ได้ 3-4 เดือน ก็สำคัญมาก นวดหัวนมด้วยน้ำมีมะกอกถึงเบาๆ วันละ 2-3 ครั้ง ครั้งละหลาย ๆ ที่ แม่ที่มีหัวนมบวมหรือบอด จะต้องทำ บ่อยขึ้นเพื่อดึงหัวนมออก	
39	M.S.	กองเงิน และหมู ออมสิน	นอกจากนี้การเลี้ยงทารกด้วย น้ำนมแม่ ยังเป็นการประหยัด เพราะน้ำนมแม่ไม่ท้องหาซื้อ เพียงแต่	

กรอมที่	การถ่ายภาพ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
40	M.S.	หญิงมีครรภ์กำลัง กินนม	ขณะที่ตั้งครรภ์และให้นมลูก คุณ ต้องกินพวกเนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่ว ผัก และผลไม้ให้เพิ่มมากขึ้น และ ไม่ต้องงอคของแสงใด ๆ เพียง เท่านั้นน้ำหนักของคุณก็จะมีคุณภาพดี และมีมากพอสำหรับลูก	
41	M.S.	ทารกกำลังดูดนมแม่ (2)	ลองทบทวนความเข้าใจของคุณ อีกสักครั้งนะคะว่า หญิงมีครรภ์และ แม่ที่เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมตนเองจะ ต้องกินอาหารพวกไขมันและแป้ง เพิ่มมากขึ้น ถูกหรือผิด ทอบลงใน แบบฝึกหัด ข้อที่ 5 ได้เลยคะ ← 10 วินาที → ผิดคะ	
42	Cap.	อาหารที่ควรเพิ่มคือ เนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่ว ผักและผลไม้	อาหารที่ควรเพิ่มก็คือ เนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่ว ผัก และผลไม้	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
43	M.S.	ทารกกำลังดูดนมแม่ (3)	กลับมาคุยกันเรื่องการให้นมลูก ก่อนจะ นำนมแม่ใช้เลี้ยงลูกได้ ตลอดวัยทารก ทารกแรกเกิดควร ได้รับน้ำนมแม่ทุก 3-4 ชั่วโมง หรือเมื่อลูกหิว การให้แต่ละมือ ควรให้ลูกดูดทั้งสองข้าง สลับเปลี่ยน กัน จนกว่าน้ำนมจะหมดซึ่งใช้เวลา ประมาณ 10-15 นาที	
44	M.S.	หญิงนั่งทำงานอยู่ที่ โต๊ะทำงาน	คนที่ต้องทำงานนอกบ้าน ควร เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมของคุณ ตลอด ระยะเวลาที่พักหลังคลอด ส่วน ระยะที่ไปทำงาน ควรให้ลูกดูดใน ตอนเช้า, เย็นและกลางคืน เต้านม ที่คัดในตอนกลางวันควรใช้ที่มีมน้ำ นมมีม้ออก จะช่วยลดอาการคัดลง ได้	
45	M.S.	กระป๋องนมผสมครบ ส่วนคู่กับนมชั้นหวาน และหางนมโดยมีกา- กะขาดที่นมชั้นหวาน และหางนม	ในกรณีที่แม่ไม่สามารถให้น้ำนมแม่ ได้ ควรใช้นมผงคัดแปลงสำหรับทารก แทน แต่การผสมจะต้องสะอาดและ ถูกต้องตามสัดส่วนของนมแต่ละชนิด ห้ามใช้นมชั้นหวานหรือหางนมเลี้ยง ทารกอย่างเด็ดขาด	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
46	C.U.	คอกไม้	ดนตรีคังซัน 12 วินาที เบาลงแล้วหยุด	
47	M.S.	เด็กอายุ 6 เดือน กำลังกลาน	เมื่อทารกอายุประมาณ 6 เดือน น้านมแม่จะลดน้อยลงไม่พอกับความต้องการของทารกซึ่งเพิ่มมากขึ้น ทารกจึงจำเป็นต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์ชนิดอื่น ๆ ร่วมด้วย และเพื่อให้ทารกได้คุ้นเคยกับอาหารที่ ต้องกินต่อไปจึงควรให้ด้วยบดตั้งแต่ อายุ 3 เดือน	
48	M.S.	มือกำลังครูดด้วย น้ำหว่าและถ้วยใส่ กล้วยน้ำหว่าบด โดย เห็นถ้วยน้ำหว่า 1 หวีเล็กน้อยด้านหลัง	เลือกถ้วยน้ำหว่าสุกมาก ๆ ปรุง เอาแต่เนื้อถ้วย บดให้เหลว อาจ เติมน้ำสุกได้เล็กน้อย เพื่อให้กลืน ง่ายขึ้นแล้วบดด้วยช้อน ไม่ควรให้ ถูกจากขวด	
49	M.S.	ทารกกำลังนอนคว่ำ	คำถามข้อที่ 6 เริ่มให้ถ้วยบด แก่ทารกได้ตั้งแต่อายุ 1 เดือน ถูกหรือผิด ← 10 วินาที → เร็วเกินไปใช้ไหมคะ การให้ ถ้วยบดเร็วเกินไปจะทำให้เด็กถูก นนมแม่ซึ่งมีคุณประโยชน์มากกว่าได้ น้อยลง	แบบฝึกหัด ข้อที่ 6

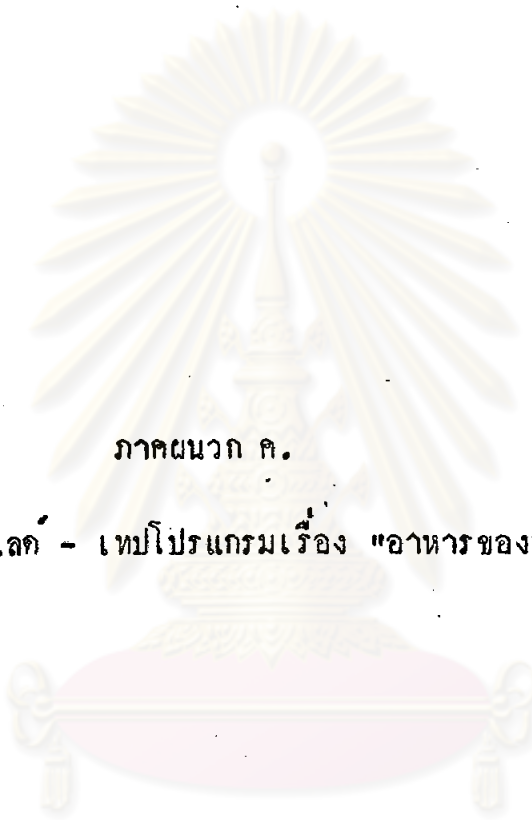
กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
50	Cap.	เริ่มให้กล้วยบดอายุ 3 เดือน	ดังนั้นจึงไม่ควรให้กล้วยบดแก่ ทารกก่อนอายุ 3 เดือน	
51	M.S.	ถ้วยข้าว ถ้วยน้ำซุบ และถ้วยข้าวบดน้ำซุบ	นอกจากนี้ยังเริ่มให้ข้าวบดผสม น้ำต้มกระดูกหรือน้ำแกงจืดที่ไม่ใส่ ผงชูรสได้อีกด้วย	เน้น "ไม่ใส่ผง ชูรส"
52	M.S.	บ่อนอาหารเด็ก	การเริ่มให้อาหารใหม่ ๆ ควร เริ่มให้ครั้งน้อยๆแล้วค่อยๆเพิ่มมาก ขึ้นตามความต้องการของเด็กและ รอดูอาการแพ้ผื่นคันหรือหอบหืด 1-2 สัปดาห์ แล้วจึงค่อยเริ่ม อาหารชนิดใหม่ต่อไป	
53	M.S.	ถ้วยข้าวบด, ไข่ต้ม	เมื่อทารกเคยชินกับข้าวบดดีแล้ว ก็เริ่มให้ไข่แดงต้มสุก ผสมข้าวบด ได้ไม่ควรใช้ไข่แดงที่เป็นยางมะตูม เพราะย่อยยาก	
54	M.S.	จานใส่ผักและถ้วยใส่ ผักบด	เมื่อทารกอายุครบ 4 เดือนเริ่ม ผสมผักลงในข้าวบดได้อีกอย่างหนึ่ง	
55	M.S.	จานใส่น้ำเนื้อสัตว์และมี หมูสับอยู่บนเขียง	พอลูกของท่านอายุครบ 5 เดือน ก็เริ่มให้เนื้อสัตว์ได้	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
56	M.S.	มือกำลังใช้ช้อนบดข้าวในตะแกรง ช่างๆมีชามข้าวต้ม หมูสับผสมรวมกันจนเปื่อย แล้วคั่วให้ละเอียด มีภาพผักและหมูสับอยู่ในจากเดือนๆอยู่ก้านหลัง	อาหารของทารกก็จะประกอบด้วยข้าว, เนื้อสัตว์และผักต้ม-คั่วด้วยตะแกรงลวก หรือกระชอน ใดๆก็ตามการเตรียมอาหารและภาชนะที่ใส่จะต้องสะอาด	
57	M.S.	จานใส่ข้าว, ถั่วเหลือง และด้วยข้าวบดถั่วเหลือง	ถ้าเนื้อสัตว์ไม่มี ใช้ข้าวบดถั่วเหลืองหรือข้าวบดถั่วเขียวแทนก็ได้	
58	M.S.	ทารกอายุ 6 เดือน กำลังคลาน	เมื่อทารกอายุ 6 เดือนให้ข้าวบดแทนน้ำนมแม่ได้หนึ่งมือ แต่ต้องให้เวลาเดียวกันในแต่ละวัน	
59	M.S.	ทารกกำลังนั่ง	อายุ 7 - 8 เดือนให้ผลไม้ได้ทุกชนิดตามฤดูกาล	
60	M.S.	ทารกอายุ 9 เดือน กำลังยื่นเกาะโต๊ะ	พอทารกอายุ 9 เดือนให้ข้าวบดเพิ่มขึ้นได้อีก 1 มือ รวมเป็น 2 มือต่อวัน และให้ไข่ไก่ทั้งไข่แดงและไข่ขาว	

กรอบที่	การถ่ายทำ	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/ดนตรี	หมายเหตุ
61	M.S.	ทารกอายุ 1 ขวบ กำลังวิ่ง	เมื่อลูกของคุณอายุครบ 1 ขวบ ให้ข้าวบดเพิ่มเป็น 3 มื้อตามเวลา อาหารผู้ใหญ่และอาหารละเอียด น้อยลงได้	
62	M.S.	ป้อนอาหารเด็ก (2)	เอาตะกั่วตอบคำถาม 2 ข้อ สุดท้ายได้เลยค่ะ ข้อ 7 ใช้ถ้วยเขียวหรือถ้วยเหลือง แทนเนื้อสัตว์ได้ ถูกหรือผิด ← 10 วินาที → ข้อ 8 ให้ข้าวบดตามเวลาอาหาร ผู้ใหญ่ได้เมื่ออายุครบ 1 ขวบ ถูก หรือผิด ← 10 วินาที → คุณตอบว่าถูกทั้ง 2 ข้อใช่ไหม คะ เก่งมากค่ะ	
63	M.S.	พยายามป้อนข้าวขณะ เด็กเป็นหน้าหนี	ข้อควรจำอีก 2 ประการสุดท้าย ก็คือ อย่าบังคับขู่เข็ญให้ทารกกิน อาหารโดยเฉพาะอาหารที่เริ่มใหม่ และ	

กรอบที่	การถ่ายทอด	ลักษณะภาพ	คำบรรยาย/คนตรี	หมายเหตุ
64	M.S.	น้ำหวาน น้ำอัดลม และกระป๋องกลูโคส ทำเครื่องหมาย กากระบาดแสดงว่า ไม่ใช่	ไม่ควรให้นำหวานหรือน้ำอัดลม แก้ทารก	
65	M.S.	เด็กกำลังนั่ง	คุณแม่ขา เลี้ยงหนูให้สมบูรณ์ อย่างนั้นะคะ คนตรีตั้งขึ้น 10 วินาที เบาลง แล้วคลอคำบรรยาย	
66	Cap.	สุภาพ ชีระประทีป ผู้จัดทำ	ผู้จัดทำหวังว่าคุณคงได้รับความ รู้ไม่มากนักน้อ	
67	Cap.	สวัสดิ์	สวัสดิ์คะ	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

คู่มือการใช้ สไลด์ - เทปโปรแกรมเรื่อง "อาหารของทารก"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อโปรแกรม	บทเรียนสไลด์-เทปโปรแกรมเรื่อง "อาหารของทารก"
ผู้จัดทำ	ประชาชน
พื้้นความรู้	ประถมปีที่ 4 สามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้เข้าใจถึงประโยชน์และคุณค่าของอาหารประเภทต่าง ๆ
2. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงทารกด้วยน้ำนมมารดา
3. เพื่อให้ความรู้เรื่องอาหารเสริม, วิธีการเตรียมอาหารเสริมและการให้อาหารเสริมแต่ละชนิดแก่ทารกให้ถูกต้องตามวัยทั้งปริมาณและคุณภาพ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถ

1. แยกประเภทอาหารและอธิบายประโยชน์ของอาหารหมู่ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
อย่างน้อย 3 หมู่
2. อธิบายถึงคุณประโยชน์ของการเลี้ยงทารกด้วยน้ำนมมารดาได้ถูกต้อง
อย่างน้อย 3 ข้อ
3. อธิบายถึงการปฏิบัติของมารดาที่เลี้ยงทารกด้วยนมตนเองได้ถูกต้อง
อย่างน้อย 3 ข้อ
4. อธิบายเหตุผลของการให้อาหาร และบอกระยะเวลาที่เริ่มให้อาหาร
เสริมได้
5. อธิบายวิธีการเตรียมอาหารเสริมแต่ละชนิดได้ถูกต้อง
6. อธิบายหลักและข้อควรปฏิบัติในการให้อาหารเสริมได้ถูกต้องอย่างน้อย
3 ข้อ

ส่วนประกอบของบทเรียน สไลด์-เทปโปรแกรมเรื่อง "อาหารของทารก"

1. สไลด์สี จำนวน	67	ภาพ
2. เทปบันทึกคำบรรยาย นาน 18 วินาที	1	ม้วน
3. บทถ่ายทำและบทพากย์	1	เดิม
4. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน	เท่าจำนวนผู้เรียน	
5. กระดาษคำตอบแบบฝึกหัดในบทเรียน	เท่าจำนวนผู้เรียน	

บทบาทหน้าที่ของผู้สอน

1. เตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม
  - ก. บทเรียนสไลด์-เทปโปรแกรมเรื่อง "อาหารของทารก"
  - ข. จอรับภาพ เครื่องฉายสไลด์ และ เครื่องเล่นเทปชนิดมี

ทริโครไนเซอร์

- ก. สถานที่ ห้องต้องมีแสงสว่างเพียงพอเล็กน้อยเพื่อให้ได้ภาพชัดเจน
2. ศึกษาบทเรียนจากบทถ่ายทำและบทพากย์ให้เข้าใจ
3. ศึกษาการใช้อุปกรณ์เครื่องฉายสไลด์ และ เครื่องเล่นเทปให้เข้าใจ
4. ทดตั้งและทดลอง เครื่องฉายสไลด์และ เครื่องเล่นเทปให้อยู่ในสภาพ

ที่พร้อมเมื่อเสร็จแล้ว

5. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนโดยไม่จำกัดเวลาเมื่อ

เสร็จแล้ว

6. แจกกระดาษคำตอบแบบฝึกหัดภายในบทเรียน พร้อมทั้งอธิบายวิธีการเรียนและการทำแบบฝึกหัดอย่างชัดเจน

7. เริ่มเปิดเครื่องฉายสไลด์และ เครื่องเล่นเทปให้ผู้เรียนได้เรียนโดยสงบปราศจากสิ่งรบกวน

8. เมื่อโปรแกรมสิ้นสุดลง ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

9. ตรวจแบบทดสอบก่อน-หลังเรียนบทเรียนและแบบฝึกหัดภายในบทเรียน

ถ้าผู้เรียนทำได้ถูกต้อง ตามเกณฑ์แสดงว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียน แต่ถ้าผู้เรียนตอบไม่ถูกต้องนัก หรือมีความสงสัย หรือติดตามบทเรียนไม่ทัน ก็ให้ย้อนกลับไปศึกษาใหม่ได้จนกว่าจะเข้าใจ

แบบทดสอบก่อน-หลังบทเรียน สไลด์-เทปโปรแกรมเรื่อง "อาหารของทารก"
จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าถูกและ เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าผิด

- ..... 1. การรับประทานอาหารเนื้อสัตว์เพียงอย่างเดียวจะช่วยให้ร่างกายมีกำลังในการทำงาน
- ..... 2. เราสามารถใช้ข้าวแทนเนื้อสัตว์ได้
- ..... 3. อาหารประเภทไขมันช่วยเพิ่มกำลังงานและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย
- ..... 4. ทารกที่เลี้ยงด้วยน้ำนมแม่ก็จะไม่มีอาการท้องเสีย
- ..... 5. การเลี้ยงทารกด้วยน้ำนมแม่เกิดโรคมะเร็งได้ง่าย
- ..... 6. แม่ที่เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมตนเองมดลูกจะเข้าคู่ว่างและมีลูกห่าง
- ..... 7. การเลี้ยงทารกด้วยน้ำนมแม่จะให้โคลอสตรัมแม่จะต้องเตรียมหัวนมและเต้านมตั้งแต่ระยะตั้งครรถ์
- ..... 8. นมผงใช้เลี้ยงทารกได้ดีกว่านมแม่
- ..... 9. นมชันทวานใช้เลี้ยงทารกแทนน้ำนมแม่ได้
- ..... 10. คุณภาพและปริมาณของน้ำนมแม่ ขึ้นอยู่กับอาหารที่แม่รับประทาน
- ..... 11. ควรบีบ "นม น้ำเหลือง" ทั้งเพื่อเป็นการล้างท่อน้ำนม
- ..... 12. ให้ทารกรับประทานข้าวบดหรือกล้วยบดตั้งแต่อายุ 3 เดือน เพื่อฝึกหัดให้คุ้นเคยกับอาหารที่จะรับประทานต่อไป
- ..... 13. เพื่อให้ทารกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ควรเริ่มให้ทารกรับประทานข้าวบดให้เร็วเท่าที่จะทำได้
- ..... 14. ไข่แดงที่ใช้ผสมข้าวบด ควรใช้ไข่แดงที่ต้มเป็นยางมะตูมจะช่วยให้ทารกกลืนได้ง่าย

- ..... 15. เติมผงชูรสในน้ำซุปหรือน้ำแกงจืดที่ใช้ผสมข้าวบดได้เล็กน้อย เพื่อให้ข้าวบดมีรสชาติขึ้น
- ..... 16. อาหารผสมของทารกควรประกอบด้วย เนื้อสัตว์, ผัก และข้าว
- ..... 17. ให้อาหารเสริมแทนน้ำนมแม่ได้ 1 มื้อ เมื่ออายุ 6 เดือน
- ..... 18. พยายามบังคับให้ทารกรับประทานอาหารเสริมมาก ๆ จะทำให้ทารกอึดและไม่ร้องกวน
- ..... 19. จะให้อาหารเสริมเวลาใดก็ได้ แล้วแต่ความสะดวกในแต่ละวัน
- ..... 20. น้ำคั้นสำหรับทารกต้องใส่น้ำตาล เพื่อให้ทารกดูดง่ายขึ้น

แบบฝึกหัดในบทเรียน เรื่อง "อาหารของทารก"

จงเขียนวงกลมล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1.	ก	ถูก	ข	ผิด
2.	ก	ถูก	ข	ผิด
3.	ก	ถูก	ข	ผิด
4.	ก	ถูก	ข	ผิด
5.	ก	ถูก	ข	ผิด
6.	ก	ถูก	ข	ผิด
7.	ก	ถูก	ข	ผิด
8.	ก	ถูก	ข	ผิด

ประวัติผู้เขียน

นางสาว สุภาพ ธีระประทีป เกิดวันที่ 29 เมษายน 2491 ที่จังหวัด
ระยอง สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศึกษา ปีการศึกษา 2516
จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ระดับ 4 คณะ
แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย